

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 512
van **LORIN PARYS**
datum: 2 juni 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Binnenlandse adoptie - Procedure

De Vlaamse adoptieprocedure bestaat uit zeven stappen en neemt verschillende jaren in beslag.

Na de aanmelding en registratie van de kandidaat-adoptieouders bij het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) moeten zij verplicht twee infosessies volgen. Vervolgens komt het instroombeheer. Daarbij moeten de kandidaat-adoptieouders een vragenlijst over gewenste kinderprofielen invullen.

Volgens de adoptiebrochure van Kind en Gezin houdt het VCA rekening met de aanmelddatum bij het bepalen van de volgorde om de voorbereidingssessies te starten. Na de voorbereiding dienen de kandidaat-ouders een verzoekschrift in bij de familierechtbank van hun arrondissement. De rechtbank zal een maatschappelijk onderzoek instellen en op basis daarvan een geschiktheidsvonnis uitschrijven. Dat wordt overgemaakt aan een bevoegde adoptiedienst, waarna er bemiddelingsgesprekken kunnen starten.

1. Vanaf de voorbereidingssessie zou de plaats op de wachtlijst bepaald worden door de bepaling van het inschrijvingsgeld en wordt de aanmeldingsdatum losgelaten, aldus de informatiebrieven van Kind en Gezin aan de kandidaat-adoptieouders. Daardoor kunnen kandidaat-ouders die zich eerder aanmeldden, toch later op de wachtlijst terechtkomen.

Waarom wordt op dit punt in de adoptieprocedure de aanmeldingsdatum losgelaten? Wordt in enige compensatie voorzien voor koppels die daardoor langer op de wachtlijst staan?

2. Kan er worden overlegd met de magistratuur over de vraag dat de familierechtbanken gelijkaardige, en op basis van chronologische volgorde, doorlooptermijnen hanteren zodat elke rechtszoekende een gelijkaardig traject doorloopt?
3. Welke stappen zal de minister nemen om te verzekeren dat kandidaat-adoptieouders tijdens het adoptieproces niet achteruitgeschoven worden op de wachtlijst en dat de aanmeldingsdatum de bepalende factor blijft gedurende het hele proces?
4. Hoeveel koppels staan momenteel op de wachtlijst voor binnenlandse adoptie? Wat is momenteel de gemiddelde wachttijd om de binnenlandse adoptieprocedure af te ronden?

ANTWOORD

op vraag nr. 512 van 2 juni 2020

van **LORIN PARYS**

1. De aanmeldingsdatum is enkel van belang voor het instroombeheer. Later doorheen de procedure is de datum van aanmelding minder van belang. Op het moment dat kandidaat-adoptieouders betalen voor de voorbereiding, stuurt VCA hun gegevens door naar Steunpunt Adoptie voor het inplannen van de voorbereidings sessies. Op dat moment worden de kandidaat-adoptieouders van de wachtlijst voor het instroombeheer gehaald. Het is praktisch gezien onmogelijk om de gezinnen in volgorde van aanmelding in te schrijven in de voorbereidingsgroepen. Als één koppel niet reageert dan zou dit elk wachtend koppel na hen ook tegenhouden. Een compensatie lijkt ons dan ook niet aan de orde. Hoe sneller kandidaat-adoptieouders betalen, hoe sneller hun gegevens aan Steunpunt Adoptie worden bezorgd en ze kunnen worden ingepland. Dit staat ook zo in de communicatie naar de kandidaat-adoptieouders op het moment dat zij een uitnodiging tot betaling krijgen.
2. Het ligt niet binnen de bevoegdheid van VCA om te bepalen hoe de familierechtbanken hun werk moeten organiseren. Adoptiedossiers hebben vaak een iets minder hoge prioriteit dan andere dossiers uit de jeugdhulp.
3. Bij aanmelding krijgen kandidaat-adoptanten een aanmeldingsnummer. Dit nummer is gedurende de hele procedure aan hun dossier verbonden en bepaalt mee wanneer kan doorgestroomd worden naar de voorbereiding. Dit nummer geeft echter geen rechten in het verdere proces. Om te bepalen wie mag doorstromen naar de voorbereiding wordt ook rekening gehouden met een aantal andere factoren om te beslissen wie kan starten met de voorbereiding:
 - Het aantal kinderen dat het laatste jaar is geplaatst;
 - Evoluties in de herkomstlanden waarmee een lopende samenwerking bestaat;
 - De gemiddelde uitval van kandidaat-adoptanten die doorverwezen zijn twee jaar voordien (tussen de start van de voorbereiding en het behalen van een geschiktheidsvonnis);
 - Eventuele bijkomende correcties op basis van andere aantoonbare evoluties.Dit staat ook letterlijk in de bijlage rond het instroombeheer dat alle kandidaat-adoptanten krijgen na aanmelding. Ook de volgende zin staat helemaal op het einde van deze bijlage: *"Er zal een groot deel van de kandidaten doorgestuurd worden in volgorde van aanmelding maar voor specifieke situaties (kandidaten die een kind met specifieke ondersteuningsbehoeften willen adopteren of die willen adopteren uit een specifiek land met bijzondere voorwaarden) kan het VCA toelating geven om sneller te starten met de voorbereiding."* Ook voor binnenlandse adoptie kan de binnenlandse adoptiedienst vragen om enkele heterokoppels gericht te laten doorstromen, omdat zij nood hebben aan een gevarieerde wachtlijst op vlak van gezinssamenstelling. In 2020 had Adoptiehuis geen nood aan bijkomende gezinnen wegens een voldoende lange en gevarieerde wachtlijst. VCA heeft dan ook geen gezinnen gericht laten doorstromen voor binnenlandse adoptie.

Het nummer bepaalt niet in welke volgorde er aan de verdere procedurestappen kan deelgenomen worden. Afhankelijk van hun situatie, voorkeuren voor land of kind, bepaalde gebeurtenissen en procedureverloop, doorlopen gezinnen immers aan een verschillend tempo de procedure. In elke stap mag men gezinnen met uiteenlopende aanmeldingsnummers verwachten.

Het is praktisch onmogelijk om de gezinnen in volgorde van de aanmelding in te schrijven in de voorbereidingsgroepen. Hetzelfde geldt ook voor de opstart van hun maatschappelijk onderzoek, of het aangaan van een bemiddelingsovereenkomst met een adoptiedienst, ...

Elke stap in de procedure bestaat uit deelstappen die parallel aan elkaar verlopen en door gezinnen met verschillende snelheden doorlopen worden. Bijvoorbeeld bij de voorbereiding: er is het moment van ontvangst van de betaling, maar ook het aanschrijven van de kandidaat-adoptanten om een bepaalde voorbereidingsgroep te vullen, de reactie daarop, al dan niet passen van het voorstel, uitvallen van kandidaten,...

In de brief waarin VCA kandidaat-adoptanten verzoekt om €250 te betalen voor deelname aan de voorbereidingscursus, wordt ook gevraagd om hier niet te lang mee te wachten: *"Na ontvangst van betaling zal je worden uitgenodigd door Steunpunt Adoptie om de voorbereiding te volgen. Hoe sneller wij de betaling ontvangen, hoe sneller wij jullie gegevens aan Steunpunt Adoptie overmaken. Op dat moment schrappen we je van de wachtlijst voorbereiding."*

Ook tijdens de geschiktheidsprocedure, m.i.v. het maatschappelijk onderzoek, zijn er verschillende factoren die de duur van het proces kunnen verlengen;

- het moment waarop de kandidaat-adoptieouders het verzoekschrift indienen;
- de snelheid waarmee het tussenvonnis dat het maatschappelijk onderzoek beveelt, wordt uitgesproken;
- het opsturen van de ingevulde vragenlijst en levensverhaal van de kandidaat-adoptieouders ter voorbereiding van het maatschappelijk onderzoek;
- het inplannen van de gesprekken met de maatschappelijk assistent, psycholoog;
- het moment van teambespreking en het opstellen van het verslag;
- het al dan niet plaatsvinden van een evaluatiegesprek;
- het verzenden van het verslag naar VCA;
- het doorsturen van het verslag door VCA naar de familierechtbank;
- ...

Hier een volgorde in aanhouden zou er op neerkomen dat gezinnen voortdurend moeten wachten op de dossiers met het langzaamste verloop, wat feitelijk onmogelijk is en ook als oneerlijk ervaren zou worden.

4. Hieronder het aantal kandidaat-adoptanten (totaal van 46, dd.29/05/2020) op de wachtlijst van de binnenlandse adoptiedienst, opgesplitst per jaar van aanmelding bij VCA. Tegen eind juli wordt verwacht dat dit aantal zal oplopen tot 56.

- 2009: 1
- 2010: 1
- 2011: 1
- 2012: 10
- 2013: 15
- 2014: 8
- 2015: 6
- 2016: 4

Gebaseerd op het totale aantal plaatsingen van 2015 t.e.m. 2019, ligt de gemiddelde duurtijd voor een binnenlandse adoptieprocedure op dit moment op **5 jaar en 6 maanden**. Al ziet VCA een stijging in de duurtijd van de meeste binnenlandse adoptieprocedures. Enerzijds door een daling in het aantal kinderen dat wordt afgestaan ter adoptie. Anderzijds door de inwerkingtreding van het decreet binnenlandse adoptie op 24 maart 2016. Sindsdien moeten alle kandidaat-adoptieouders die binnenlands willen adopteren ook voorafgaandelijk geschikt verklaard worden door de familierechtbank. Dit was vroeger niet het geval.